

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Ko te takoto-rangi o te mapi.
Te Whakarato, Tawahi-nga Te Whakarato, Tawahi-nga Matene Te Hnaki, Te Oneroa, Piwika, me etahi atu Kipihana Whiua, Manahi Te Kaiamo, Raniera Tumata Kipihana Whiua, Aperahama Te Kume, Raniera Tumata, me etahi atu	Te Haka, kei Ohinemutu, Rotorua Te Haka, kei Ohinemutu Kauanga kei Ohinemutu Tikorangi, e tata ana ki Horohoro Tikorangi, e tata ana ki Horohoro	Kai te Pukeroa. He piihi iti. Ko nga rohe he kohatu kai nga koko He piihi iti kai Ohinemutu, ko nga kohatu kai nga paenga Kei te mapi	
Tarawera Te Whiwhi ... Paora Waituhi, Aporo Wharekauwha, Te Hemara, Te Ngahue, Mita Makai, Himiona Kura, Penetito, Matiu Kurapa, Te Retimana Toitoi, me etahi atu	Te Waiwhakaata ... Te Wairoa, kei Tarawera Tikorangi, e tata ana ki Horohoro Wharetata, e tata ana ki Rotoiti	Ka timata i Pukerimu, Te Porangitihu, Te Takapo, Painuehuerua, Te Pohatu, ka katiki te timatanga ki Pukerimu Ka timata Te Pouhatu, hei teihana tenei na te Kawanatanga, ka rere ki Te Pakira, ka rere ki te teihana ko Te Uira, ka huri ki te tonga, ka rere ki te raina hoko o Pukerimu kua oti te ruri, ka haere i runga i taua raina taea noatia tona mutunga, ka hoki ki te marangai, Te Pouorangitihu, Poukura, Te Takatakapo, Te Totara, Painuiorehua, ka katiki te Pohatu, ara ki te timatanga	Ka timata i Pukerimu, Te Porangitihu, Te Takapo, Painuehuerua, Te Pohatu, ka katiki te timatanga ki Pukerimu Ka timata Te Pouhatu, hei teihana tenei na te Kawanatanga, ka rere ki Te Pakira, ka rere ki te teihana ko Te Uira, ka huri ki te tonga, ka rere ki te raina hoko o Pukerimu kua oti te ruri, ka haere i runga i taua raina taea noatia tona mutunga, ka hoki ki te marangai, Te Pouorangitihu, Poukura, Te Takatakapo, Te Totara, Painuiorehua, ka katiki te Pohatu, ara ki te timatanga
Kipihana Whiua, Manabi Te Kaiamo, Raniera Tumata, Ihaia Motunu, me etahi atu Hona Te Hauiti, Haimona Ropata, Ranapia Te Rangikauapiro, Ropata Te Hauiti, Hoani Te Hauiti	Tikorangi, e tata ana ki Horohoro Wharetata, e tata ana ki Rotoiti	10 nga eka, kahore he ingoa o nga rohe Timata i Te Rereomaina, haera i roto o te awa o Te Wairoa whakarunga, u atu ki raro o Te Whakatuapeka, Ngakantangia, ka rere mai i roto o te awa o te mira (water-race), Whakaeke i huarahi o Te Peneha tae noa ki tona waara, ka mutu mai, ka whati mai ki Te Rereomaina Ka timata i Pukerimu, rere tonu Takapou, rere tonu Paenuiorehua, rere tonu Pohatu teihana ruri, rere tonu te timatanga mai Te Tuaraki ko te Rotoiti, marangai he raina e 80 tiini, tonga he raina e 200 tiini, te hauauru he raina timata i Whakapaungakau tae noa ki Rotoiti e 90 tiini	Ka timata i Pukerimu, rere tonu Takapou, rere tonu Paenuiorehua, rere tonu Pohatu teihana ruri, rere tonu te timatanga mai Te Tuaraki ko te Rotoiti, marangai he raina e 80 tiini, tonga he raina e 200 tiini, te hauauru he raina timata i Whakapaungakau tae noa ki Rotoiti e 90 tiini

HE PANUITANGA I RARO I TE TURE WHENUA MAORI, 1873-4.

Ki nga tangata e whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai te wahi me te ra e tu ai te Kooti hei whakawa i o ratou take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga, o te Kooti Whenua Maori i whakaritea nei kia tu ki Ohinemutu, Rotorua, a te 14 o nga ra o Hanuere, 1880, te whakawakia ai te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga piihi whenua e mau nei i te rarangi tuarna. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo aua whenua me hacre ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tuhinga Whakamaharatanga Take ki te hunga i kitea tona tika e te Kooti: heci ano, he tino whakaotinga tena; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri.

Kooti Whenua Maori,
Akarana, Nowema 26, 1879.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

HE WHENUA ENEI KIHAT I OTI I ERA WHAKAWAKANGA. KO NGA ROHE KEI NGA KAHITI O MUA.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.

Nga ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.

Ko te takoto-rangi o te mapi.

Tamati Hapimana, Wi Mita Hikairo, Wihau, Wi kepa Ngawhau, Te Whara, Matuaiti, Arona Hikapeke, Paora Tiherau, Rawiri Riko, Te Purewa, Kereopa Te Here, Hohua, Rewi, Hoia, Tahipu, Katerina Ihaia, Hamuera Pango, Anaha, Wirimena, Hinekura, Maora, Matehaere, Atarea, Mohi Rawhitipango, Pon, Rewi, Hamu, Piwika, Te Pih, Te Kahutaka, Rameka, Okiwi, Ngahakeke, Mohi, Petera, Hira, Hauiti, Toma, Henare Pukuatua

Rotomaniania, ki Rotorua ...

Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti te ruri ki te Tari o te Kaiwhakawa Tuturu i Tauranga.